СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „БАЧО КИРО”
гр. Павликени, ул. „Кирил и Методий” №53, тел./факс: 0610/5-27-50
www.supavlikeni.com, e-mail: info-300618@edu.mon.bg

Заличени лични данни, съгласно
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/679

Утвърждавам: ……
Петя Неделчева - директор

План за действие по превенция на насилието и тормоза между учениците в СУ „Бачо Киро” град Павликени за учебната 2026/2027 година

Настоящият документ се основава на Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, разработен от екип на Министерството на образованието науката и неправителствени организации.

Основна цел: противодействие на тормоза, като се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

Дейности за превенция на тормоза и насилието:

1. Оценка на проявите на тормоз и насилие между учениците в началото и в края на учебната година;
2. Провеждане на диагностика на засегнати ученици и групи от ученици със специални въпросници;
3. Провеждане на дискусии, беседи и кампании с участие на учители, родители и ученици;
4. Провеждане на дискусия и кампании с Ученически съвет като фокус група по проблема.

Дейности на ниво клас / класна стая:

Прилагане на форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, предмети от задължителното учебно съдържание, извънкласни и извънучилищни дейности.

Извеждане на теми от учебното съдържание, които могат да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и други.

Въвеждане на задължителни теми в Часа на класа:

- какво представлява тормозът, разпознаваме ли го и как можем да докладваме за случаи на тормоз;
- какви са преживяванията на извършителя и потърпевшия;
- как се чувстваме когато забележим прояви на тормоз и какво правим;
- кои са основните ценности, правила на поведение, които следва да приемем;

- как можем да ги прилагаме - изработване на общи правила на поведение и договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата.

Дейностите на ниво уч

илище:

1. Прилагане на Механизъм за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;
2. Включване на предложения за дейности и инициативи в Плана за дейността на училището през учебната 2026/2027 година;
3. Прилагане на индивидуални програми за развитие на личните и социалните умения на децата;
4. Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;
5. Подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз, чрез въвеждане на нови форми и канали и гарантиране на конфиденциалността;
6. Използване на подхода за работа с връстници (peereducation) – провеждане дискусии по основни и конкретни въпроси с членовете на Ученически съвет;
7. Повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на обучителни семинари с педагогически и непедагогически персонал в началото на учебната година;
8. Осигуряване на условия за конкретни съвместни дейности с Отдел „Закрила на детето", Детска педагогически стая, организации и специалисти;
9. Отбелязване на Ден на ненасилието и Ден срещу тормоза в училище.

Отг. Н. Неделчев, Т. Кирчева, срок: 02.10.2026 г. и 24.02.2027 г.

10 Провеждане на програма за квалификационна дейност на екипите за ключови компетености.

Отг. Н. Неделчев
срок: по графика на ЕКК

Дейности с Училищно настоятелство „Заедно за децата":

1. Издирване и привличане на родители - специалисти от областта на помагащите професии, с чиято помощ могат да реализират училищни инициативи;

срок: постоянен отговорник: председател на ОбС и УН

2. Привличане на родители, които могат да станат посредници между училището и родителите или други организации и институции;

срок: постоянен отговорник: председател на ОбС и УН

3. Работа с родители, които могат да осигуряват ресурси, за изпълнение на училищните дейности.

срок: постоянен отговорник: ОбС и УН

Календарен план за действие

№ по ред	Дейност	Срок	Отговорник	Забележка
м. Септември				
	Запознаване на	*м. октомври*	педагогически	

	педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.		съветник	
	Оценка на нуждите от повишаване на педагогическите компетентности, свързани с проблемите на тормоза в училище и предложения училищната комисия по квалификационния план за подходящи форми и теми.	*постоянен*	Председатели на ЕКК	
	Осигуряване на партньорства с институции и организации, ангажирани с проблемите на децата – Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Отдел „Закрила на детето“ и др. Срещи и уточнения на механизмите за взаимодействие.	*30 септември*	Ръководство, педагогически съветник	
м. Октомври				
	Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището.	*първата седмица на м. октомври*	педагогически съветник, класни ръководители, учители ЦОУД	

	Извършване от педагогическите съветници на изследване и оценка на тормоза между учениците в училището посредством определен инструментариум.	*втората седмица на м. октомври*	педагогически съветник, класни ръководители	
	Анализ и обобщаване на резултатите от изследването	*края на м. октомври*	педагогически съветник	
м. Ноември				
	Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати.	*първата седмица на м. ноември*	педагогически съветник	
	Обсъждане на мерки за превенция и преодоляване на тормоза и актуализиране на плана във връзка с установените и анализирани резултати от проучването.	*до края на първата седмица на м. ноември*	Директор, педагогически съветник, педагогическа колегия	
	Изготвяне на табла и други нагледни материали за правила на поведение и ценности в класната стая и в училище.	*м. ноември*	педагогически съветник, класни ръководители учители ЦОУД	
	Запознаване на учениците с видовете насилие и тормоз и сформиране на групи по випуски с участието на Ученически съвет, които да обсъдят проблема и да отправят предложения.	*м. ноември*	педагогически съветник, класни ръководители	
	Провеждане на часове на класа и ученически дискусии по теми, свързани с противодействието на	*постоянен*	педагогически съветник, класни ръководители	

	насилието и тормоза и „Какво е кибертормоз?“ с цел изграждане у учениците на нетърпимост към явлението и стратегии за справяне.			
м. Декември				
	Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности в класната стая и в училище и тяхното популяризиране.	*м. декември*	педагогически съветник	
	Организиране и провеждане на класови и общоучилищни инициативи във връзка с превенцията и противодействието на тормоза	*постоянен*	педагогически съветник, класни ръководители, учители	
м. Януари				
	Актуализиране на Училищния механизъм за противодействие на тормоза – при необходимост.	*м. януари*	Комисията	
м. Февруари				
	Подготовка и провеждане на класови и училищни мероприятия и участие в такива на местно и национално ниво, във връзка с подготовката за мартенските празници – 1 март, 3 март, Първа пролет.	*м. февруари*	педагогически съветник, класни ръководители	
м. Март – Април				
	Организиране и провеждане на дискусии с представители на училищната общност – родители, ученици,	*м. март* *м. април*	Ръководство, педагогически съветник, класни ръководители	

	педагогически и непедагогически персонал, представители на местната общност, медии и др. за обсъждане на проблемите и възможните решения.			
м. Май				
	Провеждане на повторна оценка на проблема с насилието в училище на базата на въпросник.	*м. май*	педагогически съветник, класни ръководители	
	Организиране на Акция „Усмивка“	09.05.2027 г.	педагогически съветник, учители ЦОУД	
м. Юни				
	Анализ, обобщение и сравнение на резултатите с тези от проучването през м. октомври. Основни изводи и формулиране на предложения за следващата учебна година.	*м. юни*	Председател на постоянна училищна комисия, педагогически съветник	
	Годишен отчетен доклад	*м. юни*	Председател	

ЕДИННИ УЧИЛИЩНИ ПРАВИЛА

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз в СУ „Бачо Киро”. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с проявленията на такива.

Правилата са разработени на базата на:

- направената оценка и анализирането на проблема, свързан с наличие и прояви на тормоз сред учениците;
- набраните предложения от страна на ръководството на училището, класовете, учителите, непедагогическия персонал;
- сътрудничеството с експерти по проблема, родители и институции/ организации, свързани с проблемите на безопасността на децата и тяхното физическо и психическо благополучие.

Правилата съблюдават следните **принципи**:

- Нетолериране и нетърпимост на тормоза и насилието в СУ „Бачо Киро".
- Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремеж към формиране на училищна общност, култура на социално компетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо към прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

Правилата гласят следното:

1. В СУ „Бачо Киро" всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедагогически персонал).
2. Всички дават най-доброто от себе си, за да поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.
3. Всички в училище изпълняват съвестно и отговорно своите конкретни ангажименти по превенцията и справянето с училищния тормоз. Те са следните:

3.1. **Задължения на учениците**:

- Учениците изпълняват задълженията си според Правилника за вътрешния ред в училището.
- Учениците активно участват в изграждането на общоучилищна култура на вежливи и толерантни взаимоотношения и допринасят с поведението си за изграждането на училищната общност.
- Учениците не толерират насилието и тормоза и незабавно информират за наличие на подобни прояви.
- С оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да участват по график след заявено желание в дежурствата в междучасията.

3.2. Задължения на персонала:

3.2.1. Педагогически съветник:

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище. Обобщава предложенията на класовете и изготвят общоучилищни ценности, правила и последици.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.
- Всяка година извършва оценка на ситуацията в училище чрез различни анкети и методики и я представя пред Педагогически съвет.
- Съхранява протоколите за докладване на случаи на насилие.

3.2.2. Класни ръководители:

- В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие. Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на педагогически съветник.
- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, Местната комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и др. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111 и официален сайт за борба с компютърните престъпления - https://www.cybercrime.bg/bg/contacts
- Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

3.3.3. Учители, които не са класни ръководители:

- Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

3.3.4. Дежурни учители:

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство.
- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на пропускателния режим при установени от тях нарушения на ученици и докладват на училищното ръководство, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

3.3.5. Помощен персонал:

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.

- Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, педагогически съветник, заместник-директор, директор.

3.3.6. Ръководство:

- Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен психосоциален климат и конструктивни взаимоотношения в дух на толерантност, сътрудничество и партньорство.
- Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.
- Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.
- Насърчава и поощрява просоциалното поведение и добрите взаимоотношения чрез подходящи форми – грамоти, организиране на конкурси, инициативи, форуми, кампании и пр.

3.3.7. Родители:

- Провеждат задълбочени разговори по темата за тормоза и насилието със своите деца.
- Следят за признаци на упражнен тормоз и насилие над децата си.
- Незабавно уведомяват училищните власти, ако станат свидетели на прояви на тормоз и насилие.
- Активно се включват в мероприятията, организирани на ниво клас и на ниво училище във връзка с превенцията на тормоза и насилието.
- Участват в тематични родителски срещи, форуми и други училищни и извънучилищни дейности.
- Отправят предложения и при възможност подпомагат ресурсното осигуряване на прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоз.
- С оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да се включват по график в дежурствата в сградата на училището и училищния двор, в дейностите по посрещане и изпращане на учениците и др.

4. Във връзка с личностното развитие на децата и учениците и тяхната социална и емоционална компетентност, в СУ „Бачо Киро" се реализират публични събития, проекти, инициативи на Ученически съвет и образователни програми.

5. В СУ „Бачо Киро" се насърчава взаимодействието между учениците от различните класове. Това взаимодействие може да се осъществява чрез ученическо самоуправление, чрез различни форми, базирани на принципа „Връстници обучават връстници", могат да се организират различни извънкласни инициативи, в които да участват малки и големи ученици, да се

опознават взаимно и да се повишава степента на толерантност и партньорство между тях.

6. Учителите и непедагогическия персонал системно повишават своята квалификация във връзка с превенцията на тормоза и своевременната и адекватна интервенция в случаи на такъв.

7. При нужда се организират общоучилищни срещи с представители на ръководството, учители, ученици, родители и непедагогически персонал и поканени представители на обществеността, медиите, отговорните институции и др., на които се анализират и хармонизират потребностите и интересите на всички страни в името на сигурността и спокойствието на учениците в училище.

8. В СУ „Бачо Киро" се създават не само възможности за изява на социално компетентното поведение, но и постиженията и добрите практики по отношение на неговото проявление се популяризират, за да се мултиплицира ефекта от него. Педагогическия екип със съдействието на останалите представители на училищната общност осъществява информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността, за съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище; популяризира реализирани дейности и добри практики чрез медии, интернет, постери и табла в училище и чрез други средства.

9. Училището активно взаимодейства със служби, организации и специалисти по проблемите на децата и намира добри партньори и приятели в лицето на: Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Отдел „Закрила на детето" и др.

10. За подкрепа и съдействие на семействата и децата във връзка с превенцията на тормоза и насилието и интервенцията при прояви на такъв, училището насочва към подходящи здравни и социални услуги.

11. Правила за безопасно интернет поведение:

- Давай възможно най-малко лична информация за себе си – имена, снимки, адреси, училище, местоположение, не качвай видео клипове, на които си ти. Заключвай профила си, нека само познати и приятели виждат нещата, които споделяш;
- Избягвай контактите с непознати – не приемай покани от непознати, отказвай чатове, блокирай тези, които ти досаждат;
- Ако някой те заплашва или тормози онлайн не оставяй нещата така – сигнализирай на възрастни – родители, учители;
- Избягвай да качваш снимки в интернет – свои или на твои познати, особено без тяхно разрешение;

- Изключвай локацията на телефона си – по-добре е непознатите да не знаят къде си сега, къде ще пътуваш;
- Изключвай камерата си – Не пускай камерата на непознати, при възможност е добре да сложиш лепенка върху нея.
- Не посещавай сайтове за възрастни
- Бъди внимателен, сърфирай безопасно!

Единен механизъм за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие:

1. **Реакция спрямо детето, което е упражнило тормоза:**

- информира се класен ръководител и родителите на ученика жертва и учениците, упражняващо/щи тормоз;
- информира се педагогически съветник, заместник- директор или директор за случая;
- извършва се системна работа при педагогически съветник в насока установяване причините за упражняване на тормоза, разчупване на установения и нефункционален модел на поведение в емоционални и социални умения за адекватно функциониране;
- извършват се дейности на ниво клас за създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи в насока формиране на ценности на общуване, толерантност, емпатия и нагласи, недопускащи насилие /беседи, тренинги, дискусии, ролеви игри и др./;
- извършва се и системна работа в екип класен ръководител, педагогически съветник с родителите на ученика - жертва и родителите на учениците, упражнили тормоза;
- учениците, упражнили тормоза се включва/т в допълнителни училищни или
- извънучилищни програми и занимания в насока формиране и поддържане на добра и реална самооценка и усвояване на социални и емоционални умения, нужни за
- ненасилствено и приемливо общуване и живот/ при възможност или необходимост се включва участието и на родител/;
- при възможност и нужда се включват и външни специалисти, компетентни по въпросите на тормоза и превенцията му;

2. **Реакция спрямо дете/ученик, което е обект на тормоз:**

- информира се класен ръководител и родителите на детето жертва и детето/децата, упражняващо/щи тормоз;
- информира се педагогически съветник и заместник-директор или директор за случая;
- извършва се системна работа при педагогически съветник и/или включване на външен специалист/и в областта на психичното здраве - по преценка на случая на тормоз в насока установяване вида на тормоза и последиците от него, преодоляване на травмата и усвояване на адекватни умения за справяне в подобни ситуации;
- извършват се дейности на ниво клас за създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи по насока формиране на ценности на общуване,
- толерантност, емпатия и нагласи, недопускащи насилие /беседи, тренинги, дискусии, ролеви игри и др./;
- извършва се системна работа в екип, включващ: класен ръководител, педагогически съветник, родителите на детето жертва и родителите на ученика/учениците упражнили тормоза;
- ученика/учениците - жертва се включва/т в допълнителни училищни или извънучилищни програми и занимания в насока формиране и поддържане добра и реална самооценка и увереност в собствения капацитет /при възможност или необходимост се включва участието на родител/;
- при възможност и нужда се включват и външни специалисти, компетентни по въпросите на тормоза и превенцията му.

3. **Реакции спрямо наблюдателите:**

- идентифицират се като наблюдатели;
- информират се родителите им за тяхната позиция;
- включват се в провеждането на разнообразие от дейности и мероприятия в и извън
- училището на теми, свързани с хуманното отношение, взаимопомощ, човешките ценности, щетите от тормоза и насилието, етика на общуването и човешки взаимоотношения и др. – чрез екипна работа училище и родители;
- проучват се индивидуалните им особености и интереси и се насочват към развиване

- на ресурса им през призмата на хуманната ангажираност – чрез екипна работа училище и родители;

4. **Училищна система за насочване към други служби:**

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие и е вписано в единния регистър на училището, Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на ОЗД, МКБППМН, ДПС към РУП на МВР.